ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 34.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 26-го Апрѣля — 1835 — *Wilno. Piątek. 26-go Kwietnia.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вильна.

21-го ч. сего Апрѣля, день Тезоименитства Ея Императорскаго Величества Государыни Императрицы АЛЕКСАНДРЫ ѲЕОДОРОВНЫ и Ея Императорскаго Высочества АЛЕКСАНДРЫ НИКОЛАЕВНЫ торжествуемъ былъ въ нашемъ городѣ. Въ 10½ часовъ утра, всѣ Военные и Гражданскіе Чиновники и знатнѣйшія особы Дворянства и прочихъ сословій собрались къ Его Превосходительству Господину Гражданскому Губернатору для принесенія вѣрноподданническихъ поздравленій. Въ 12-мъ часу Его Превосходительство и все собраніе отправились въ церковь 1-го Класса Монастыря С-го Духа, для слушанія Божественной Литургіи, которую совершалъ Его Высоко преподобіе Архимандритъ и Кавалеръ *Платонъ*, и по окончаніи оной произнесъ назидательное слово. За симъ послѣдовало благодарственное молебствіе съ колѣнопреклоненіемъ и возглашеніемъ многолѣтія. Церковь наполнена была многочисленнымъ собраніемъ Гг. Военныхъ и Гражданскихъ Чиновниковъ, знатнѣйшихъ особъ Дворянства, и сословій города. Вечеромъ городъ иллюминованъ и данъ былъ театръ. Сей день заключенъ былъ блистательнымъ баломъ въ Благородномъ Собраніи Рессурса.

Его Сіятельство, Господинъ Виленскій Военный Губернаторъ, Генералъ-Губернаторъ Гродненскій, Минскій и Бѣлостокскій, Генералъ-Адъютантъ Князь *Долгоруковъ*, 24-го ч. с. м. во 2-мъ часу по полудни, возвратился изъ Столицы.

ОБЪЯВЛЕНІЕ

Отъ Виленскаго Губернскаго Предводителя Дворянства.

Мнѣніемъ Государственнаго Совѣта, Высочайше утвержденнымъ, дозволено учредить въ Губерніяхъ Взаимныя Страховыя отъ огня Общества, для вознагражденія потерь случиться могущихъ отъ пожара. А поелику Властители домовъ, какъ въ Городѣ Вильнѣ, такъ по Уѣздамъ, суть по большой части Дворяне: то и прошу ихъ, чтобы во время настоящихъ Контрактовъ лично здѣсь находящіеся благоволили прибыть ко мнѣ, для совѣщанія, не возможно ли будетъ въ Г. Вильнѣ учредить Главную Страховую Контору съ предоставленіемъ оной права принимать для застрахованія домы находящіеся въ Уѣздныхъ Городахъ и знатнѣйшія строенія, состоящія внутри уѣздовъ, по прилагаемому плану, для свѣденія обывателей.

Виленскій Губернскій Предводитель Дворянства Статскій Совѣтникъ Командоръ и Кавалеръ

Иванъ Марцинкевичъ Жаба.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Wilno.

21 t. m., dzień Wysokich Imienin Nayjaśnieyszey Cesarzowey Jeymości ALEXANDRY FEODOROWNY i Jey Cesarskiey Wysokości ALEXANDRY NIKOŁAJEWNY, uroczyście był obchodzony w mieście naszém. O pół do 11tey zrana, wszyscy Urzędnicy i znakomitsi Obywatele Dworzańskiego i innych stanów zebrali się do JW. Gubernatora Cywilnego dla złożenia powinszowań wiernych poddanych. O godzinie 12tey, JW. Gubernator z całém Zgromadzeniem udał się do Cerkwi 1szey klassy Monasteru Sgo Ducha, dla słuchania Liturgii Św., którą odprawował Wysoce Przewielebny Archimandryta i Kawaler *Platon*, a po jey skończeniu miał nauczającą mowę. Nastąpiły dziękczynne modły z przyklęknieniem i zaśpiewaniem mnogich lat. — Cerkiew napełniona była liczném zgromadzeniem PP. Urzędników Woyskowych i Cywilnych, Osób znakomitszych Dworzan i stanów miasta. — Wieczorem domy miasta było oświecone i dany teatr. Zakończony był dzień ten świetnym balem, danym w Zgromadzeniu Resursowém.

Jaśnie Oświecony, Pan Wileński Wojenny Gubernator, Jenerał-Gubernator Grodzieński, Miński i Białostocki, Jenerał-Adjutant, Xiążę *Dołhorukow*, 24 t. m. o godzinie 2giey z południa, powrócił ze Stolicy.

OGŁOSZENIE

Od Urzędu Marszałka Gubernialnego Wileńskiego.

Przez Naywyżey utwierdzoną Opinią Rady Państwa, pozwolono zaprowadzić w Guberniach Wzajemne zabezpieczające od ognia Towarzystwa, dla wynagrodzenia szkód, mogących zdarzyć się od pożarów, a gdy właściciele domów, tak w mieście Wilnie, jako też i w Powiatach są po większey części Dworzanie; przeto upraszam tychże, iżby raczyli, w czasie teraznieyszych Kontraktów, kto znayduje się obecnie w Wilnie, przybydź do mnie dla naradzenia się: azali można będzie urządzić w mieście Wilnie Główny zabezpieczający Kantor, z prawem przyymowania dla zabezpieczenia domów, znaydujących się w miastach Powiatowych, i znacznieyszych budowli, exystujących w samych Powiatach, wedle planu załączającego się dla wiadomości Obywateli.

Marszałek Gubernski Wileński, Radca Stanu Komandor i Kawaler

Jan Marcinkiewicz Żaba.

ПЛАНЪ

Примѣрнаго учрежденія въ Губерніяхъ Взаимныхъ Страховыхъ отъ огня Обществъ.

I. Общія опредѣленія.

§ 1. Взаимныя страховыя общества составляются изъ лицъ, добровольно между собою согласившихся для вознагражденія потерей, могущихъ случаться отъ пожаровъ въ застрахованныхъ въ обществѣ зданіяхъ.

§ 2. Взаимнымъ страховымъ обществамъ предварительный запасный капиталъ не нуженъ, кромѣ того, который необходимъ на содержаніе конторы и нѣкоторыхъ еще другихъ расходовъ.

§ 3. Всякое пожарное нещастіе вознаграждается сборомъ послѣ онаго суммы отъ каждаго участвующаго въ обществѣ члена, соразмѣрно застрахованному въ имуществѣ его капиталу и опасности, въ которой оное отъ огня находится.

§ 4. Существованіе сихъ обществъ зависитъ впрочемъ отъ числа застрахованныхъ домовъ и другихъ зданій и отъ вѣрности обязательствъ, воспринятыхъ обществомъ для вознагражденія потерпѣвшему отъ пожара.

§ 5. Таковыя общества, для взаимныхъ пользъ хозяевъ домовъ, могутъ быть учреждены въ каждомъ достаточно пространномъ городѣ, при предварительномъ удостовѣреніи, что необременительный сборъ съ каждаго поступившаго въ сіе общество дома, будетъ достаточенъ на удовлетвореніе могущихъ быть пожаровъ.

II. О управленіи общества.

§ 6. Для управленія страховымъ обществомъ избираются 3 Директора изъ хозяевъ застрахованныхъ въ семъ обществѣ домовъ, по большинству голосовъ.

§ 7. Сіи три Директора составляютъ Правленіе общества.

§ 8. Послѣ перваго выбора 3 Директоровъ, по прошествіи года, одинъ изъ нихъ смѣняется по жеребью, и на мѣсто его избирается новый Директоръ. По прошествіи втораго года смѣняется изъ первыхъ двухъ еще одинъ по жеребью, и на мѣсто его избирается новый. По прошествіи третьяго года, смѣняется послѣдній изъ первыхъ Директоровъ, и на мѣсто его избирается новый. Въ послѣдствіи же смѣняется каждогодно одинъ изъ Директоровъ, прослужившій три года и на мѣсто его избирается новый.

§ 9. Смѣнившіеся Директоры могутъ быть опять избираемы, если они сами того пожелаютъ.

§ 10. Директоры, будучи сами соучастники въ обществѣ, ничего за труды не получаютъ.

III. О правахъ и обязанностяхъ Правленія.

§ 11. Для дѣйствій каждаго общества необходимо нужна Контора съ Бухгальтеромъ, Казначеемъ и нѣкоторымъ числомъ писцовъ, архитекторовъ и особыхъ печниковъ для осмотра печей и трубъ застрахованныхъ домовъ.

§ 12. Отъ Директора зависитъ выборъ какъ сихъ людей, такъ и назначеніе повѣренныхъ въ другихъ городахъ, которые отъ общества будутъ зависѣть.

§ 13. Назначеніе симъ людямъ жалованья и вообще требуемыя по сей части издержки предоставляются на распоряженіе Директоровъ, смотря по количеству застрахованныхъ домовъ.

§ 14. Директоры, съ общаго согласія своего, назначаютъ дни своихъ собраній; но кромѣ того, каждый мѣсяцъ должно быть одно собраніе для отправленія текущихъ дѣлъ.

§ 15. Главнѣйшія занятія Директоровъ:

a) Опредѣленіе цѣны застрахованнаго дома, смотря на опасность всякаго рода, по основанію статьи VII.

b) Назначеніе вознагражденія за истребленное пожаромъ застрахованное строеніе.

c) По окончаніи года Директоры должны представить обществу отчетъ по управленію.

IV. О общемъ собраніи членовъ общества.

§ 16. Членъ общества есть каждый хозяинъ застрахованнаго въ обществѣ дома.

§ 17. Каждый изъ членовъ имѣетъ право присутствовать и разсуждать въ общемъ ихъ собраніи.

§ 18. Общее собраніе членовъ бываетъ одинъ разъ въ годъ.

§ 19. Оно назначается въ началѣ года.

§ 20. Сему собранію представляется отчетъ о состояніи дѣлъ общества.

§ 21. Чрезвычайныя собранія Членовъ собираются въ слѣдующихъ случаяхъ:

a) Въ первый разъ для избранія Директоровъ.

b) Въ случаѣ смерти, или увольненія какого либо Директора.

c) Въ случаѣ, если Директоры найдутъ нуж-

PLAN

Wzorowego założenia w Guberniach, wzajemnych zabezpieczających od ognia Towarzystw.

I. Ogólne postanowienia.

§ I. Wzajemne zabezpieczające Towarzystwa składają się z osób, dobrowolnie między sobą zgadzających się, dla wynagrodzenia szkód, mogących przydarzyć się od pożarów w zabezpieczonych w Towarzystwie budowlach.

§ 2. Wzajemnym zabezpieczającym Towarzystwom poprzedniczy zapaśny kapitał nie jest potrzebny, oprócz tego, który niezbędnym na utrzymanie Kantoru, i niektóre jeszcze dalsze rozchody.

§ 3. Każde od pożaru nieszczęście wynagradza się przez zbiór po pożarze summy od każdego należącego do Towarzystwa Członka, stosownie do zabezpieczonego we własności jego kapitału i niebezpieczeństwa, w którém ono znayduje się od ognia.

§ 4. Istnienie tych Towarzystw zależy od liczby zabezpieczonych domów i dalszych gmachów, i od pewności zobowiązań przyjętych przez Towarzystwo, dla wynagrodzenia uszkodzonemu przez pożar.

§ 5. Takowe Towarzystwa dla wzajemnych korzyści właścicieli domów, mogą bydź ustanowione w każdém dostatecznie obszerném mieście, przy poprzedniczém zapewnieniu, iż nieuciążliwy pobór od każdego podanego do tego Towarzystwa domu, będzie dostatecznym na wynagrodzenie mogących bydź pożarów.

II. O zarządzie czyli Administracyi Towarzystwa.

§ 6. Dla zarządu zabezpieczającém Towarzystwem, wybierają się 3 Dyrektorowie z właścicieli zabezpieczonych w tém Towarzystwie domów, większością głosów.

§ 7. Ci trzey Dyrektorowie składają Zarząd czyli Administracyą Towarzystwa.

§ 8. Po pierwszym obiorze 3 Dyrektorów po upłynieniu roku, jeden z nich zmienia się przez losy, i na mieysce jego wybiera się nowy Dyrektor. Po upłynieniu drugiego roku, zmienia się z pierwszych dwóch jeszcze jeden przez losy, i na mieysce jego wybiera się nowy. Po upłynieniu trzeciego roku zmienia się ostatni z pierwszych Dyrektorów, i na mieysce jego wybiera się nowy. W dalszym zaś czasie zmienia się corocznie jeden z Dyrektorów, który wysłużył trzy lata, i na mieysce jego wybiera się nowy.

§ 9. Zmienieni Dyrektorowie, mogą bydź znowu wybierani, jeśli sami będą tego żądali.

§ 10. Dyrektorowie, będąc sami współtowarzyszami, nie pobierają nic za swoją pracę.

III. O prawach i obowiązkach zarządu.

§ II. Do czynności każdego Towarzystwa, nieodbicie potrzebny Kantor z Buchalterem, Podskarbim i pewną liczbą kancellarzystów, Architektów i osobnych garncarzy dla oglądania pieców i kominów, zabezpieczonych domów.

§ 12. Od Dyrektora zależy obiór tak tych ludzi, jako też i naznaczenie w innych miastach Pełnomocników, którzy zależeć będą od Towarzystwa.

§ 13. Naznaczenie tym ludziom płacy, i w ogólności potrzebne na to rozchody, poruczają się rozporządzeniu Dyrektorów, uważając na ilość zabezpieczonych domów.

§ 14. Dyrektorowie, za wspólném swojém zgodzeniem się, naznaczają dni swoich posiedzeń, lecz oprócz tego, w każdym miesiącu powinno bydź jedno posiedzenie, dla uskutecznienia potocznych dzieł.

§ 15. Głównieysze zatrudnienia Dyrektorów są:

a) Naznaczenie ceny zabezpieczonego domu, patrząc na niebezpieczeństwo każdego rodzaju na osnowie VII artykułu.

b) Oznaczenie wynagrodzenia za zniszczoną pożarem zabezpieczoną budowę.

c) Po ukończeniu roku, Dyrektorowie powinni Towarzystwu zdać sprawę z zarządu.

IV. O ogólném zebraniu Członków Towarzystwa.

§ 16. Członkiem Towarzystwa jest każdy właściciel zabezpieczonego w Towarzystwie domu.

§ 17. Każdy z Członków ma prawo bydź obecnym i mieć głos na ogólném ich zgromadzeniu.

§ 18. Ogólne zgromadzenie Członków bywa raz na rok.

§ 19. Takowe zebranie naznacza się na początku roku.

§ 20. Zebraniu temu składa się zdanie sprawy o stanie działań Towarzystwa.

§ 21. Nadzwyczayne zgromadzenie Członków, zbiera się w następujących przypadkach:

a) Pierwszy raz dla obrania Dyrektorów.

b) W przypadku śmierci, lub uwolnienia którego bądź Dyrektora.

c) W razie, jeśli Dyrektorowie znaydą potrzebę

нымъ созвать собранiе по причинѣ важныхъ обстоятельствъ.

V. О годовыхъ отчетахъ.

§ 22. Годовый отчетъ общества заключается 31 Декабря за каждый истекшiй годъ, подписывается всѣми тремя Директорами и представляется общему собранiю Членовъ не позже истеченiя Февраля мѣсяца наступившаго года. Членамъ открываются для усмотрѣнiя книги и счеты Правленiя общества въ тоже время.

§ 23. Отчетъ заключаетъ въ себѣ слѣдующiя главныя статьи:

a) Число и оцѣнку застрахованныхъ домовъ.

b) Счетъ вознагражденiй, заплаченныхъ за сгорѣвшiя, принятыя на страхъ строенiя.

c) Счетъ издержекъ на жалованье и прочiе необходимые расходы по управленiю общества.

VI. О правахъ, обществу присвоенныхъ.

§ 24. Общество освобождается отъ всякаго Налога.

§ 25. Общество обращается къ мѣстному начальству съ просьбами, о покровительствѣ отъ притѣсненiй и во всемъ томъ, что можетъ предоставляемо быть на благоуваженiе высшаго Правительства.

§ 26. Тяжбы, кои могутъ возродиться между хозяевами домовъ и Директорами о вознагражденiи какого либо убытка, судятся и рѣшаются посредниками, коихъ каждая сторона отъ себя избираетъ.

§ 27. Въ томъ случаѣ, когда оба посредника не могутъ согласиться, окончательное рѣшенiе предоставляется третьему посреднику (суперъ арбитру) по выбору первыхъ двухъ посредниковъ.

§ 28 Рѣшенiе суперъ арбитра приводится въ исполненiе на общемъ основанiи третейскихъ судовъ, безъ всякихъ отговорокъ съ той, или другой стороны. Таковое рѣшенiе почитается совершенно окончательнымъ и на оное нельзя имѣть никакой апелляцiи.

§ 29. Директоры общества и ихъ Коммисiонеры и повѣренные ни въ какомъ случаѣ не отдаютъ отчета никому, кромѣ Правленiю общества, за разысканiя и изслѣдованiя, кои они признаютъ нужными предпринять о случившихся пожарахъ; равномѣрно они никогда не отвѣтствуютъ собственнымъ своимъ имуществомъ, подъ предлогомъ неудовлетворенiя за убытокъ, пожаромъ причиненный.

§ 30. Всѣ Правительственныя мѣста, равно Полицiя обязаны оказывать помощь Правленiю общества во всѣхъ его законныхъ требованiяхъ.

§ 31. Правленiю общества предоставляется право дѣлать нѣкотрыя измѣненiя въ правилахъ его, или вновь присовокуплять къ онымъ статьи, если сiе, по времени и по дознаннымъ опытамъ, признано будетъ необходимымъ для пользы общества; но таковыя измѣненiя и прибавочныя статьи должны быть предварительно представляемы на усмотрѣнiе Членовъ общества и утвержденiе Правительства.

§ 32. Хозяинъ застрахованнаго дома, въ случаѣ если оный потомъ будетъ принятъ въ залогъ или подъ закладъ, обязанъ о семъ объявить Правленiю общества.

VII. О застрахованiи строенiй.

§ 33. Общество принимаетъ на страхъ отъ пожара одни только строенiя.

§ 34. По застрахованiи дома, или другаго зданiя каждый владѣлецъ платитъ въ Правленiе нѣкоторую часть изъ оцѣночной суммы единожды на всегда: на содержанiе конторы, а потомъ на составленiе капитала, изъ процентовъ коего возможно было бы содержать контору, и производить прочiя необходимыя по управленiю издержки.

§ 35. Опредѣленiе, въ какой мѣрѣ съ каждаго дома долженъ быть таковый первоначальный вносъ, предоставляется Директорамъ, кои назначаютъ оный, смотря по вышеозначеннымъ издержкамъ и по количеству домовъ.

§ 36. Но какъ строенiя могутъ быть въ исправномъ, или напротивъ того въ запущенномъ состоянiи, то на сей конецъ Правленiе, чрезъ каждыя шесть лѣтъ, свидѣтельствуетъ всѣ застрахованные домы и дѣлаетъ имъ новую оцѣнку. Буде окажется, что хозяинъ со времени послѣдней оцѣнки исправилъ свой домъ и оный чрезъ то вошелъ въ высшую цѣну: въ такомъ случаѣ высшая цѣна сiя, вмѣсто первой, вносится въ страховую книгу, и хозяинъ обязанъ тогда за разность противу прежней оцѣнки приплатить въ упомянутый въ § 34 капиталъ на необходимыя издержки. Впрочемъ хозяину дома во всякое время предоставляется право требовать о переоцѣнкѣ своего дома. Но если домъ потеряетъ свою цѣнность, то Правленiе, записывая дѣйствительную оному цѣну, не возвращаетъ уже хозяину за разность въ цѣнѣ, уплаченную имъ въ означенный капиталъ сумму.

wezwać zgromadzenie z przyczyny ważnych okoliczności

V. O roczném sprawozdaniu.

§ 22. Roczne sprawozdanie Towarzystwa zamyka się 31 Grudnia, za każdy rok upłyniony, ma bydź podpisane przez wszystkich trzech Dyrektorów, i złożone ogólnemu zebraniu Członków nie poźniey, jak ostatnich dni miesiąca Lutego roku zaczętego. Dla Członków otwarte są dla rozpatrzenia księgi i rachunki Rządu Towarzystwa w tymże czasie.

§ 23. Sprawozdanie zawiera w sobie główne następujące artykuły:

a) Liczbę i oszacowanie zabezpieczonych domów.

b) Rachunek wynagrodzeń, zapłaconych za zgorzałe, przyjęte na zabezpieczenie budowy.

c) Rachunek rozchodów na płace i dalsze nieodbite rozchody w zarządzie Towarzystwa.

VI. O prawach właściwych Towarzystwu.

§ 24. Towarzystwo uwalnia się od wszelkiego podatku.

§ 25. Towarzystwo udaje się do mieyscowey Zwierzchności z prośbami o protekcyą od ucisków w tém wszystkiém, co może bydź przedstawioném do uwagi Wyższego Rządu.

§ 26. Processa, jakie mogą wyniknąć, między właścicielami domów a Dyrektorami, o wynagrodzenie jakieykolwiek szkody, mają bydź sądzone i rozstrzygane przez pośrzednikow, których każda strona wybiera od siebie.

§ 27. W zdarzeniu takiém, kiedy obay pośrzednicy nie mogą zgodzić się, ostateczne osądzenie przedstawuje się trzeciemu pośrzednikowi (Super Arbitrowi) obranemu przez pierwszych dwóch pośrzedników.

§ 28. Wyrok Super-Arbitra doprowadza się do skutku na ogólney osnowie Sądów Polubownych, bez wszelkich wymówek z jedney lub drugiey strony. Wyrok takowy uważa się zupełnie ostatecznym, i nie ma od niego żadney appellacyi.

§ 29. Dyrektorowie Towarzystwa i ich Kommissanci i Pełnomocnicy w żadném zdarzeniu nie zdają sprawy nikomu, oprócz Rządowi Towarzystwa, za badania i wyśledzenia, które oni uznają bydź potrzebnemi przedsięwziąć o wydarzonych pożarach; również nigdy nie odpowiadają własnym swym majątkiem pod pretextem nieuczynienia zadość za szkodę z pożaru wynikłą.

§ 30. Wszystkie mieyscowe Władze, równie i Policya, obowiązane są czynić pomoc Rządowi Towarzystwa, we wszystkich prawnych jego żądaniach.

§ 31. Rządowi Towarzystwa zostawuje się prawo czynić niektóre odmiany w jego prawidłach, lub dodawać nowe do nich artykuły, jeżeli to przez czas i niewątpliwe doświadczenia uznane zostanie za konieczne dla dobra Towarzystwa; lecz takowe odmiany i dodatkowe artykuły, powinny bydź uprzednio przedstawione na rozpatrzenie Członków Towarzystwa, i utwierdzenie Rządu.

§ 32. Właściciel zabezpieczonego domu, w zdarzeniu, jeżeli ten potém zostanie oddany na zastaw lub ewikcyą, obowiązany o tém objawić Rządowi Towarzystwa.

VII. O zabezpieczeniu budowli.

§ 33. Towarzystwo przyymuje na zabezpieczenie od pożaru same tylko budowle.

§ 34. Po zabezpieczeniu domu lub inney budowy, każdy właściciel płaci do Zarządu pewną część summy szacunkowey raz nazawsze, na utrzymanie Kantoru, a potém dla złożenia kapitału, z procentów którego możnaby było utrzymać Kantor, i uskuteczniać dalsze konieczne administracyyne wydatki.

§ 35. Naznaczenie, w jakiey mierze z każdego domu powinna bydź takowa pierwiastkowa opłata, porucza się Dyrektorom, którzy ją naznaczają, uważając podług wyż rzeczonych rozchodów i podług liczby domów.

§ 36. Lecz gdy budowy mogą bydź w stanie dobrym, lub przeciwnie w opuszczonym, na ten więc cel Rząd, co sześć lat ogląda wszystkie zaassekurowane domy i sporządza ich nowe oszacowanie. A jeśli okaże się, że właściciel od czasu ostatniego ocenienia, dom swóy wyporządził, który przez to nabył wyższey wartości: w takim przypadku ta wyższa cena, na mieysce pierwszey wnosi się do księgi assekuracyyney, i właściciel obowiązany wówczas za różnicę wedle uprzedniego szacunku dopłacić do rzeczonego w § 34 kapitału na nieodbite rozchody. Wreszcie właścicielowi domu w każdym czasie zostawuje się prawo prosić o nowe oszacowanie swego domu. Lecz jeśli dom straci swą wartość, tedy Rząd zapisując istotną onego wartość, nie powraca już właścicielowi za różnicę w cenie zapłacony przezeń do rzeczonego kapitału summy.

§ 37. Всѣ строенія, вошедшія одинъ разъ въ застрахованіе, не могутъ быть изъ онаго исключены, хотябъ и перешли въ чужія руки.

VIII. О назначеніи, сколько съ каждаго дома, застрахованнаго въ семъ обществѣ должно взимать въ случаѣ пожара.

§ 38. Назначеніе, сколько каждый хозяинъ застрахованнато дома долженъ будетъ уплатить въ случаѣ пожара, установляется по мѣрѣ большей или меньшей отъ огня опасности, въ которой то зданіе находится. Большая или меньшая опасность отъ огня зависитъ:

a) Отъ матеріаловъ, изъ коихъ зданіе и печи построены, и какъ трубы послѣднихъ проведены.

b) Отъ матеріаловъ, которыми покрыта кровля.

c) Отъ жителей, ихъ ремеслъ и занятій, отъ веществъ и товаровъ, кои въ зданіяхъ бываютъ.

d) Отъ сосѣдства, въ отношеніи всѣхъ трехъ вышеозначенныхъ предметовъ.

§ 39. Домы и зданія составляютъ три главныя разряда.

a) Домы и зданія каменные или кирпичные; печи таковыя же; кровли, крытыя несгораемыми веществами т. е. черепицею, желѣзомъ, свинцомъ, шиферомъ и мѣдью.

b) Домы и зданія, построенные частію изъ камня или кирпича, частію же изъ лѣсу, или даже мазанки; кровли, крытыя отчасти веществами прочными: черепицею, желѣзомъ и проч., отчасти же веществами удобно загарающимися, какъ то: деревомъ или бумагою. Къ сему классу могутъ быть причислены зданія, кои выстроены изъ прочныхъ матеріаловъ и покрыты удобосгораемыми веществами.

c) Домы и зданія, выстроенные изъ дерева, хотя бы и на каменномъ фундаментѣ. Оные подраздѣляются на два класса: къ первому принадлежатъ крытыя прочными матеріалами, к. т. желѣзомъ, черепицею и проч., къ другому крытые непрочно, какъ то: деревомъ, бумагою, соломою и проч.

§ 40. Опасности, проистекающія отъ жителей, ремеслъ, заводовъ и отъ веществъ, помѣщаемыхъ въ зданіяхъ, раздѣляются слѣдующимъ образомъ:

a) Самою меньшею опасностію почитается та, которая можетъ происходить отъ хозяина, его семейства и жильцовъ, которые не отправляютъ никакого ремесла, сопряженнаго съ опасностію отъ огня.

b) Опасными ремеслами почитаются тѣ, при производствѣ коихъ употребляются легко возгарающіяся вещества, какъ то: дерево, пенька, ленъ, сало, деготь, смола, воскъ и газъ.

Таковые суть бочары, плотники, столяры, приготовители аптекарскихъ припасовъ, трактирщики, харчевники, кожевники и т. п.

c) Ремесла и заводы опаснѣйшіе суть тѣ, съ коими сопряжено безпрестанное дѣйствіе огня, или паровыхъ машинъ.

Таковые суть: сахарные заводы, фабрики: суконныя, ситцевыя, табашныя и другія подобныя, мануфактуры, на коихъ прядется шерсть и хлопчатая бумага, водяныя и вѣтренныя мельницы, пивоварни, винокурни, столярныя заведенія всякаго рода, сушильни, булочныя, красильни, заводы свѣчные, сальные, мыловаренные, сверхъ того театры.

§ 41. По симъ отношеніямъ къ опасности строенія, какъ сами по себѣ, такъ и по сосѣдству, должны быть разпредѣлены.

§ 42. Свыше каковой суммы недолжно принимать на страхъ строенія, зависитъ отъ числа застрахованныхъ домовъ.

§ 43. Если цѣна дома превышаетъ опредѣленную для принятія на страхъ, въ такомъ случаѣ хозяину предоставляется право въ дополнительной суммѣ застраховать домъ свой въ Россійскомъ страховомъ обществѣ, или въ иностранныхъ.

§ 44. Застрахованные дома получатъ для сего доски особаго цвѣта отъ досокъ Россійскаго страховаго общества.

IX. О порядкѣ застрахованія.

§ 45. Желающій застраховать домъ свой долженъ подать о томъ объявленіе въ Правленіе общества, которое не медля посылаетъ Архитектора:

а) Для сочиненія строенію плана, для оцѣнки онаго и для описи матеріаловъ, изъ какихъ оно построено, все ли деревянное или каменное, или какая-либо часть и чѣмъ крыто.

б) Для удостовѣренія, кто въ домѣ или строеніи живетъ, самъ ли хозяинъ, или же оное отдается въ наймы; равномѣрно, какого рода промысломъ или ремесломъ занимаются живущіе; производится ли въ ономъ кузнечныя и другія подобныя работы?

с) Для узнанія мѣстоположенія и сосѣдства со всѣхъ 4-хъ сторонъ, относительно къ роду строеній и производимой въ оныхъ работы и веществъ, въ

§ 37. Wszystkie budowy raz weszłe do assekuracyi, nie mogą z niey bydź wyjętemi, chociażby nawet przeszły do rąk cudzych.

VIII. O naznaczeniu ile z każdego zabezpieczonego domu w têm Towarzystwie należy pobierać w przypadku pożaru.

§ 38. Naznaczenie, ile każdy właściciel zabezpieczonego domu powinien będzie płacić w przypadku pożaru, ustanawia się w miarę większego lub mnieyszego od ognia niebezpieczeństwa, w którém ta budowa znayduje się. Większe lub mnieysze niebezpieczeństwo od ognia zależy:

a) Od materyałów, z których budowa i piece postawione, i jak kominy pieców wyprowadzone.

b) Od materyałów, któremi dach pokryty.

c) Od mieszkańców, ich rzemiosł i zatrudnień, od istot i towarów, jakie w budynkach bywają.

d) Od sąsiedztwa, we względzie wszystkich trzech wyżey wyrażonych przedmiotów.

§ 39. Domy i budowy stanowią trzy główne rzędy.

a) Domy i budowy murowane z kamienia lub cegły, piece takież; dachy kryte niepalnemi istotami, to jest: dachówką, żelazem, ołowiem, łupkiem i miedzią.

b) Domy i budowy, zbudowane częścią z kamienia lub cegły, częścią zaś z drzewa lub też lepianki; dachy, kryte poczęści materyałami trwałemi: dachówką, żelazem i t. d., a poczęści materyałami łatwo zapalnemi, jako to: drzewem lub papierem. Do tey klassy mogą bydź policzone budowy, które zbudowane są z materyałów trwałych i pokryte łatwo palnemi istotami.

c) Domy i budowle, zbudowane z drzewa, chociażby i na murowanym fundamencie; dzielą się one na dwie klassy: do pierwszey należą pokryte trwałemi materyałami, jako to: żelazem, dachówką i t. d., do drugiey pokryte nietrwale, jako to: drzewem, papierem, słomą i t. d.

§ 40. Niebezpieczeństwa, wynikające od mieszkańców, rzemiosł, fabryk, i od istot złożonych w budowlach, rozdzielają się następującym sposobem:

a) Naymnieyszém niebezpieczeństwem uważa się to, które może pochodzić od gospodarza, jego familii i mieszkańców, którzy nie zaymują się żadném rzemiosłem, połączoném z niebezpieczeństwem ognia.

b) Niebezpiecznemi rzemiosłami uważają się te, przy odbywaniu których, używają się łatwo zapalne istoty, jako to: drzewo, len, pieńka, łóy, dziegieć, smoła, wosk i gaz.

Takiemi są: bednarze, cieśle, stolarze, wyrabiający preparata chemiczne i aptekarskie, traktyernicy, garkuchnicy, garbarze i t. p.

c) Rzemiosła i fabryki są niebezpiecznieysze te, z któremi połączone jest ustawiczne działanie ognia, lub parowych maszyn.

Takiemi są: fabryki cukrowe, sukienne, perkalowe, tabaczne i inne podobne manufaktury, w których przędzie się wełna i bawełna, wodne i wietrzne młyny, browary, gorzelnie, fabryki stolarskie, wszelkie suszarnie, piekarnie, farbiernie, świecarnie, mydlarnie, topienia łoju, i nadto teatra.

§ 41. Podług tych względów na niebezpieczeństwo jak same budowy, tak i podług sąsiedztwa, powinny bydź rozdzielone.

§ 42. Nad jaką summę nie należy przyymować na assekuracyą budowy, zależy od liczby zabezpieczonych domów.

§ 43. Jeżeli wartość domu przewyższa oznaczoną dla przyjęcia na zabezpieczenie, w takim razie właścicielowi zostawuje się prawo w dozupełniającey summie zabezpieczyć dom swój w Rossyyskiém Assekuracyyném Towarzystwie, lub w zagranicznych.

§ 44. Zabezpieczone domy otrzymują na ten cel tablice oddzielnego koloru od tablic Rossyyskiego Assekuracyynego Towarzystwa.

IX. O porządku zabezpieczenia.

§ 45. Żądający zabezpieczyć dom swój, powinien podać o têm oświadczenie do Zarządu Towarzystwa, które niezwłócznie posyła Architekta.

a) Dla sporządzenia planu budowy, dla jey ocenienia i dla opisania materyałów, z jakich ona zbudowana, czy cała drewniana, lub murowana, lub jakakolwiek część, i czém pokryta.

b) Dla przeświadczenia się, kto w domu lub w zabudowaniu mieszka, czy sam gospodarz, lub też ono się wynaymuje; podobnież, jakiego rodzaju przemysłem lub rzemiosłem zaymują się mieszkańcy; czy odbywają się w niém kowalskie lub inne podobne roboty?

c) Dla poznania położenia mieysca i sąsiedztwa ze wszystkich czterech stron, we względzie samych budowli, i odbywającey się w nich roboty, i rzeczy w do-

домѣ обыкновенно или случайно содержимыхъ, такъ же дальности или близости помощи, въ случаѣ пожара. Если строеніе въ городѣ, то для показанія въ какой части и подъ какимъ номеромъ.

§ 46. Каждый корпусъ дома, а равно флигель и прочія отдѣльныя пристройки цѣнятся особо.

§ 47. Въ отдаленныхъ городахъ, вступившихъ въ сіе общество, гдѣ оно не имѣетъ отъ себя повѣреннаго или Архитектора, или же за отсутствіемъ ихъ, упомянутое объявленіе съ описаніемъ дома и оцѣнкою онаго должно быть подписано, кромѣ хозяина, еще Городничимъ или двумя Членами Думы, а въ Уѣздѣ Земскимъ Исправникомъ.

§ 48. Если хозяинъ дома, при застрахованіи онаго нарочно умолчалъ о какомъ-либо обстоятельствѣ, которое, на основаніи вышеизложенныхъ правилъ, явно увеличиваетъ опасность отъ огня: то въ случаѣ пожара, лишается онъ права требовать какого-либо вознагражденія.

§ 49. Правленію общества предоставляется право повѣрять: объявленія, описи и оцѣнки, если оно не находитъ ихъ достаточными, чрезъ своихъ довѣренныхъ какъ прежде застрахованія, такъ и послѣ онаго.

§ 50. По разсмотрѣніи Правленіемъ объявленія назначается, сообразно съ правилами, въ предъидущей статьѣ изъясненными, въ какую статью включается домъ, смотря по опасности, наблюдая чемъ болѣе домъ находится въ оной какъ самъ по себѣ, такъ и по сосѣдству, тѣмъ хозяинъ онаго долженъ болѣе платить возмездія, соразмѣрно оцѣнкѣ дома, о чемъ и объявляется хозяину.

§ 51. Хозяинъ дома, по внесеніи слѣдующихъ на содержаніе конторы денегъ, получаетъ отъ Правленія Общества свидѣтельство о включеніи его дома въ число застрахованныхъ.

§ 52. Въ случаѣ перемѣны хозяина застрахованнаго дома, о семъ дается знать въ Правленіе.

X. Объ удовлетвореніи за убытки, пожаромъ причиненные.

§ 53. Если въ застрахованномъ домѣ окажется пожаръ, или чрезъ оный причинится какому-либо застрахованному зданію поврежденіе, то хозяинъ обязанъ немедленно о семъ дать знать Правленію общества; но если не сдѣлаетъ сего въ теченіи восьми дней, то лишается права на вознагражденіе.

§ 54. Потомъ въ теченіи мѣсяца и отнюдь не позже, должно быть доставлено въ Правленіе или повѣренному подробное отъ хозяина объявленіе причиненнаго пожаромъ убытка и суммы, на которую оный простирается, принимая въ основаніе цѣну, за которую строеніе принято на страхъ, а не то, что будетъ стоить вновь постройка.

§ 55. Оно подписывается лицами выше сего въ § 47 означенными, съ приложеніемъ свидѣтельства о произшествіи пожара; въ случаѣ же болѣзни или отсутствія хозяина, объявленіе подписывается тѣмъ лицомъ, коему поручено застрахованное строеніе.

§ 56. Правленіе немедленно, по полученіи таковаго объявленія и свидѣтельства, принимаетъ надлежащія мѣры къ удостовѣренію въ причинахъ пожара и въ произшедшемъ отъ онаго убыткѣ. Для сего оно имѣетъ срокъ мѣсяцъ.

§ 57. По полученіи таковаго удостовѣренія и по учиненіи окончательнаго расчета, Правленіе разлагаетъ сумму на всѣ застрахованные домы, не исключая и сгорѣвшаго, сообразно съ правилами въ отношеніи къ опасности на основаніи статьи VIII и соразмѣрно оцѣнкѣ строенія.

§ 58. Каждый хозяинъ, по полученіи о семъ увѣдомленія, долженъ уплатить причитающуюся ему часть въ теченіи мѣсяца, подъ опасеніемъ исключенія дома его изъ числа застрахованныхъ впредь на три года, или же съ обязанностію уплачивать въ продолженіи сихъ трехъ лѣтъ двойную противъ слѣдующей ему за пожарные убытки плату. Тогда домъ почитать на прежнемъ основаніи въ числѣ застрахованныхъ.

§ 59. Если въ продолженіи сихъ трехъ лѣтъ домъ таковый, за неисправностію хозяина, будучи исключенъ изъ числа застрахованныхъ домовъ, перейдетъ въ другія руки, то оный вновь можетъ быть застрахованъ; въ случаѣ же когда первый хозяинъ уплачивалъ двойную сумму, то при новомъ владѣльцѣ съ дома сего снимается таковая двойная плата, а взимается одна обыкновенно слѣдующая *).

§ 60. Взносъ таковый собирается опредѣленнымъ для сего служащимъ въ Правленіи. Получаемое ежедневно вносится въ Правленіе и вписывается въ книгу, что продолжается до тѣхъ поръ, пока въ те-

*) *Примѣчаніе.* Для вѣрности въ полученіи вознагражденія отъ каждаго участвовавшаго нуженъ бы былъ залогъ; но въ Россіи полагается сіе затруднительнымъ.

mu zwyczaynie lub przypadkowie utrzymywanych; także dalekości lub blizkości pomocy, w przypadku pożaru. Jeśli budowa, w mieście, tedy dla pokazania w jakiey jest części i pod jakim Numerem.

§ 46. Każdy korpus domu, a także skrzydło i dalsze oddzielne przybudowania, cenią się osobno.

§ 47. W oddalonych miastach, weszłych do tego Towarzystwa, gdzie ono nié ma swojego Pełnomocnika lub Architekta, lub też pod ich niebytność, pomienione oświadczenie z opisaniem domu i jego oszacowaniem, powinno bydź podpisane, oprócz właściciela, jeszcze i przez Horodniczego lub dwóch Członków Rady Mieyskiey, a w Powiecie przez Ziemskiego Sprawnika.

§ 48. Jeżeli właściciel domu, przy jego zaassekurowaniu, zamilczał umyślnie o jakiey bądź okoliczności, która na osnowie wyżey opisanych prawideł, wyraźnie powiększa niebezpieczeństwo od ognia; tedy w przypadku pożaru, traci prawo, żądać jakiegokolwiek wynagrodzenia.

§ 49. Zarządowi Towarzystwa zostawuje się prawo sprawdzać oświadczenia, opisania i oszacowania, jeśli nie znaydzie ich dostatecznemi, przez swoich pełnomocników, tak przed zaassekurowaniem, jako też i po niém.

§ 50. Po rozpatrzeniu przez Administracyą oświadczenia, naznacza się zgodnie z prawidłami w poprzednim artykule wyłożonemi, w jakim oddziale umieszcza się dom, uważając na niebezpieczeństwo, pilnując, im więcey dom znayduje się w niém, jak sam z siebie, tak też z powodu sąsiedztwa; tym więcey gospodarz jego płacić powinien nagrody, odpowiednio ocenieniu domu, o czém objawia się i właścicielowi.

§ 51. Właściciel domu, po wniesieniu należnych na utrzymanie Kantoru pieniędzy, otrzymuje od Administracyi Towarzystwa świadectwo, o umieszczeniu jego domu w liczbie zaassekurowanych.

§ 52. W przypadku przemiany właściciela zaassekurowanego domu, donosi się Administracyi.

X. O wynagrodzeniu za szkody, przez pożar zrządzone.

§ 53. Jeżeli w zabezpieczonym domu zdarzy się pożar, lub też uszkodzona zostanie przezeń jakakolwiek zaassekurowana budowa, w ówczas właściciel obowiązany niezwłócznie uwiadomić Administracyą Towarzystwa; lecz jeżeli nie dopełni tego w ciągu dni ośmiu, w tenczas traci prawo do wynagrodzenia.

§ 54. Potém w przeciągu miesiąca, a zgoła nie poźniey, powinno bydź dostawione Administracyi lub Pełnomocnikowi szczegółowe od właściciela doniesienie o zrządzoney przez pożar szkodzie i summie, do jakiey ona dochodzi, biorąc za osnowę wartość, w jakiey przyjęta budowa na assekuracyą, nie zaś to, co będzie warte nowe zbudowanie.

§ 55. Doniesienie to podpisuje się przez osoby wyżey w § 47 wymienione, z dołączeniem świadectwa o przydarzonym pożarze; w przypadku zaś choroby lub niebytności właściciela, oświadczenie podpisuje ta osoba, któréy poruczona zaassekurowana budowa.

§ 56. Administracya, niezwłócznie po otrzymaniu takowego oświadczenia i świadectwa, przedsiębierze należyte środki dla przeświadczenia się o przyczynach pożaru i wynikłych z niego szkodach. Ku czemu ma ona miesiąc czasu.

§ 57. Po otrzymaniu takowego przekonania, i po zrobieniu ostatecznego rachunku, Administracya rozkłada summę na wszystkie zaassekurowane domy, nie wyłączając i zgorzałego, zgodnie z prawidłami, we względzie niebezpieczeństwa na osnowie artykułu VIII i w stosunku do wartości szacunkowey domu.

§ 58. Każdy właściciel za otrzymaniem o tém uwiadomienia, powinien zapłacić przypadającą jemu część w ciągu miesiąca, pod obawą wyłączenia domu jego z liczby zaassekurowanych nadal na trzy lata, lub też z obowiązkiem opłacania w ciągu tych trzech lat podwóyney, podług należącey jemu za szkody od pożaru opłaty. Natenczas uważać dom na uprzedniey osnowie w liczbie zaassekurowanych.

§ 59. Jeżeli w ciągu tych trzech lat dom takowy przez nieakuratność właściciela, będąc wyłączonym z liczby zaassekurowanych domów, przeydzie do innych rąk, wtedy może bydź znowu zaassekurowany; w przypadku zaś, jeżeli pierwszy właściciel płacił podwóyną summę, wtedy przy nowym dzierżawcy z domu tego zdeymuje się takowa podwóyna opłata, a pobiera się sama zwyczayne należąca. *)

§ 60. Opłata takowa zbiera się przez wyznaczonego do tego officyalistę Administracyi. Wpływ pieniędzy codziennie wnoszony ma bydź do Administracyi i zapisywany w księdze dopóty, dopóki w ciągu miesią-

*) *Uwaga:* Dla pewności otrzymania wynagrodzenia od każdego należącego do Towarzystwa, potrzebna byłaby ewikcya, ale w Rossyi uważa się to trudném.

ченіи мѣсяца, послѣ сдѣланной раскладки, въ число потребной для сего суммы, не получится и послѣдній остатокъ оной, дабы въ исправленіи поврежденнаго, или въ возобновленіи сгорѣвшаго строенія не произошла остановка.

§ 61. Для полученія удовлетворенія за убытки, пожаромъ причиненные, хозяинъ обязанъ представить въ Правленіе надлежащее удостовѣреніе, мѣстнымъ Начальствомъ засвидѣтельствованное, въ слѣдующихъ обстоятельствахъ:

1) Что пожаръ былъ не умышленный, съ показаніемъ, буде возможно, отъ какого случая оный произошелъ.

2) Что домъ или другое застрахованное строеніе сгорѣло все или частію. Сіе долженъ засвидѣтельствовать и Архитекторъ Общества, сдѣлавъ оцѣнку причиненному убытку (разумѣется въ тѣхъ мѣстахъ, гдѣ таковый Архитекторъ имѣется).

§ 62. Каждый, соучаствующій въ страхованіи, отвѣчаетъ только за себя, по мѣрѣ разряда, въ которомъ домъ его находится въ застрахованіи.

§ 63. Удостовѣреніе въ семъ производится или посредствомъ сношеній съ мѣстнымъ Начальствомъ, или чрезъ отправленіе обществомъ на мѣсто нарочнаго уполномоченнаго.

§ 64. Если окажется, что пожаръ со стороны хозяина былъ умышленный, то онъ лишается права на вознагражденіе убытка.

§ 65. Если строеніе сгорѣло до основанія, то хозяинъ получаетъ полную сумму, во что оное было при застрахованіи оцѣнено.

§ 66. При частныхъ поврежденіяхъ строеній, вознагражденіе опредѣляется по оцѣнкѣ, сдѣланной Архитекторомъ Общества (гдѣ оный имѣется) какъ за сгорѣвшую часть, такъ и за поврежденные при пожарѣ части. Но и хозяинъ сгорѣвшаго строенія, буде пожелаетъ, можетъ имѣть съ своей стороны другаго Архитектора, для произведенія въ совокупности означенной оцѣнки.

§ 67. Общество не только платитъ за убытокъ, причиненный пожаромъ, но и за всякое поврежденіе, произшедшее отъ пожара, случившагося отъ сломки части строенія, или отъ тушенія водою.

§ 68. Общество освобождается отъ обязанности вознаграждать убытки, причиненные пожаромъ, когда пожаръ произойдетъ отъ злаго и доказаннаго умысла со стороны хозяина и когда таковые убытки причинены будутъ чрезъ непріятельское нападеніе воинскою силою, возмущеніемъ, гражданскими безпокойствами, ниже за вредъ, могущій случиться отъ огня, произшедшаго отъ землетрясенія, или отъ урагановъ, или отъ взорванія пороховыхъ мельницъ или магазиновъ, а такъ же отъ явныхъ зажигателей. Однако жъ пожаръ произшедшій отъ молніи вознаграждается.

§ 69. Обществу предоставляется дѣлать вознагражденіе людямъ болѣе другихъ оказавшимъ во время пожара пособія.

ca, po ukończonym rozkładzie na rachunek potrzebney na to summy nie będzie otrzymana ostateczna jey pozostałość; ażeby w poprawieniu uszkodzoney, lub odnowieniu zgorzałey budowy nie zaszła przewłóka.

§ 61. Dla otrzymania wynagrodzenia za szkody, z pożaru wynikłe, właściciel obowiązany przedstawić Administracyi należyte udowodnienie, przez mieyscową Zwierzchność poświadczone, w następnych okolicznościach:

1) Że pożar był nieumyślny, z wyjaśnieniem, jeżeli można, z jakiego przypadku wyniknął.

2) Że dom lub inna zaassekurowana budowa zgorzała cała, lub w części, o tém zaświadczyć powinien i Architekt Towarzystwa, sporządziwszy taxę zdziałanym szkodom (rozumie się w tych mieyscach, gdzie jest Architekt).

§ 62. Każdy spółuczęstnik w assekuracyi, odpowiada tylko za siebie w miarę rzędu, w którym dom jego znayduje się w assekuracyi.

§ 63. Przekonanie o tém czyni się albo przez znięsienie się z mieyscową Zwierzchnością, albo przez wysłanie od Towarzystwa na mieysce umyślnego Pełnomocnika.

§ 64. Jeżeli okaże się, że pożar ze strony właściciela był umyślny, wtedy on traci prawo do wynagrodzenia szkód.

§ 65. Jeżeli budowa zgorzała do fundamentu, wtedy właściciel otrzymuje zupełną summę, w jakiey ona przy assekuracyi była otaxowana.

§ 66. W częściowych uszkodzeniach budowli, wynagrodzenie przeznacza się podług taxy, uczynioney przez Architekta Towarzystwa (gdzie się on znayduje) tak za część zgorzałą, jako też i za uszkodzenie w pożarze części; lecz i właściciel zgorzałey budowy, jeśli zażąda, może mieć ze swojey strony drugiego Architekta, dla sporządzenia spólnie pomienioney taxy.

§ 67. Towarzystwo nie tylko płaci za straty przez pożar zrządzone, lecz i za wszelkie uszkodzenie od pożaru wynikłe z rozłamania części budowy, lub też od gaszenia wodą.

§ 68. Towarzystwo uwalnia się od obowiązku wynagradzania szkód zrządzonych przez pożar, jeżeli pożar pochodzić będzie ze złego a dowiedzionego zamysłu właściciela, i kiedy takowe szkody przyczynione zostaną, przez napad nieprzyjacielski z siłą zbroyną, bunt, niespokoyności obywatelskie, ani też za szkody przydarzyć się mogące od ognia, wynikłego z trzęsienia ziemi, burzliwych wiatrów, lub od zerwania prochowych młynów lub magazynów; a także od jawnych podpalaczy. Wszakże pożar wynikły od piorunu wynagradza się.

§ 69. Towarzystwu zostawuje się wynagrodzenie ludziom, którzy więcey nad innych okazali w czasie pożaru pomocy.

Przekładał z Rossyyskiego języka na Polski, Etatowy Tranzlator Zgromadzenia Szlacheckiego Gubernii Wileńskiey Radca Honorowy *Dominik Malewicz.*

Варшава, 27-го Апрѣля.

Е. С. Князь Намѣстникъ Царства, сегодня въ полночь выѣхалъ въ С. Петербургъ. (*G. C.*)

Warszawa, dnia 27 Kwietnia.

JO. Xiążę Namiestnik Królestwa, wyjechał do Petersburga dziś o północy. (*G. C.*)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція.

Парижъ, 11-го Апрѣля.

Извѣстіе о разрѣшеніи отъ бремени Королевы Бельгійской, пришло вчера по полудни въ 5 часовъ по телеграфу. Король находился тогда въ Версалѣ, а потому курьеръ тотчасъ туда отправленъ. Сегодня по утру Королева въ сопровожденіи Принца *Жоанвиля* и Принцессы *Клементины* отправилась въ Брюссель.

— Лордъ *Колей*, Англійскій Посланникъ готовится къ отъѣзду въ Лондонъ. Онъ объявилъ, что дождется, пока Англійское Министерство офиціально будетъ обнародовано и тогда онъ попроситъ о увольненіи его отъ званія Посланника въ Парижѣ.

— Г-нъ *Серрюрье* прибылъ сегодня изъ Гавра и тотчасъ имѣлъ съ Герцогомъ *Брольи* продолжительную конференцію.

— Сѣверо-Американскій 60-типушечный фрегатъ, *Constitution*, прибылъ въ Гаврскую пристань, для возвращенія *Ливингстона* въ Америку, если Палата Депутатовъ воспротивится исполнить договоръ 4-го Іюля 1831 года.

— Въ Люксембургскомъ Дворцѣ, не въ новопостроенной залѣ, но въ покояхъ Великаго Референдарія сдѣлался пожаръ, который скоро утушенъ.

— *Courrier Français* говоритъ: Увѣдомляютъ, что въ Саррагоссѣ открыто контрреволюціонное мятежное

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Francya.

Paryż, dnia 11 Kwietnia.

Wiadomość o rozwiązaniu ciąży Królowey Belgiyskiey, nadeszła dnia wczorayszego o godzinie 5tey z południa przez telegraf do tuteyszey stolicy. Król znaydował się wtedy w Wersalu, a zatém gońca natychmiast tam wysłano. Dziś o godzinie 9tey zrana, wyjechała ztąd Królowa w towarzystwie Xięcia *Joinville* i Xiężniczki *Klementyny*, do Bruxelli.

— Lord *Cowley*, Poseł Angielski, czyni już przygotowania do odjazdu do Londynu. Tenże miał oświadczyć, iż będzie oczekiwał na urzędową wiadomość o składzie nowego Ministeryum Angielskiego i wtedy zaraz podaje się do dymissyi od urzędu Poselskiego w Paryżu.

— Pan *Serrurier*, przybywszy dnia dzisieyszego z Havre, miał zaraz długą naradę z Xięciem *Broglie*.

— Północno Amerykańska 60-działowa fregata *Constitution*, przybyła do portu Havre, dla odwiezienia P. *Liwingston* do Ameryki, jeśliby Izba Deputowanych, nie chciała wypełnić umowy 4 Lipca 1831 roku.

— W pałacu Luxemburskim, nie w sali nowo-wybudowaney, lecz w pokojach Wielkiego Referendarza, wszczął się pożar, prędko jednak został ugaszony.

— *Courrier Français* donosi, że w Saragossie odkryto przeciwko Rządowi spisek, na czele którego

покушеніе. Епископъ и духовенство дѣйствовали возмущеніемъ; но судебныя власти, подкрѣпленныя войсками, востановили порядокъ. По слухамъ, будто бы разстрѣлены 6 или 7 Монаховъ, по взятіи монастыря, который сперва должно было осадить.

12-го Апрѣля.

Монитеръ увѣдомляетъ о произшествіяхъ въ Испаніи слѣдующее: „*Кордова* получилъ повелѣніе возвратиться въ Наварру и вывести изъ Маеста гарнизонъ. *Иріарте* вступилъ 30-го Марта въ Бильбао, дабы принять начальство въ Бискаѣ. 2-го сего мѣсяца разбилъ онъ Симона *Торреса* при Ораско и опрокинулъ съ потерею въ Баромбію. 3-го числа въ Саррагоссѣ произошли важныя безпокойства по поводу исправительной мѣры принятой Архіепископомъ противу одного изъ его подчиненныхъ. *Лаудеръ* пишетъ, что онъ употребилъ рѣшительныя средства, дабы воспрепятствовать возобновляться подобнымъ произшествіямъ.“

— *Gazette de France* утверждаетъ, что *Мина* отвѣчалъ Лорду *Элліоту*, что онъ безъ точнаго повелѣнія вдовствующей Королевы не дастъ проводниковъ и принужденъ будетъ его задержать, если только вступитъ онъ въ Испанскія области для переговоровъ съ *Дономъ Карлосомъ*. Съ другой стороны кажется, что *Донъ Карлосъ* уклонился принять Британскаго Посла. Слѣдуя тойже газетѣ одинъ Капуцинъ, *Донъ Игнацію Ларуга* въ Пампелонѣ 1-го Апрѣля разстрѣленъ, за то, что онъ говорилъ проповѣди въ пользу *Донъ-Карлоса*; то же самое 2-го числа и приходской Священникъ *Гуеска* за то, что въ церкви его нашли 17 ружьевъ и 4 ящика снарядовъ. (*A.P.S.Z.*)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 11-го Апрѣля.

Герцогъ *Кумберландскій* удостоилъ третій день присутствіемъ своимъ данный Лордомъ Маіоромъ вечеръ.

— Вчерашняя придворная газета собщаетъ уже 8 сего мѣсяца о возведеніи въ Перы Александра *Боуринга* подъ титломъ Барона *Ашбуртона* Ашбуртонскаго въ Графствѣ Девонскомъ.

— Между многочисленными адрессами къ Королю и Сиру Р. *Пилю*, отъ Британскихъ подданыхъ въ пользу и для удержанія Пилева Министерства, находятся также адрессы изъ Эдинбурга, хотя сей городъ посылалъ въ Парламентъ двухъ закоренѣлыхъ Виговъ, Г-на *Аберкромби* и Сира *Джона Кампбелля*, а другой изъ Парижа отъ проживающихъ тамъ Англичанъ. Виги съ своей стороны также насылаютъ адрессы и нѣкоторые уже въ ихъ духѣ получены Лордомъ *Джономъ Русселемъ* предводителемъ доныне бывшей оппозиціи.

— *Times* щитаетъ 72 адресса, полученныхъ Королемъ и Сиромъ Р. *Пилемъ* въ продолженіе его министерства, изъ разныхъ предѣловъ государства, въ коихъ прямо, или стороною выражены приверженность и довѣріе къ сему управленію.

— Многіе листы пишутъ о уменьшеніи арміи, по коему 6 пѣхотныхъ полковъ отъ 94 до 99 включительно будутъ распущены, находящійся же въ Дублинѣ 27 пѣхотный полкъ переведенъ будетъ на мысъ Доброй Надежды, а 90-й въ Цейлонъ.

— Комитетъ, коему назначено разсмотрѣніе плановъ постройки новыхъ Парламентскихъ домовъ, сказываютъ, вознамѣрился переданные ему проэкты вовсе уничтожить и открыть архитекторамъ состязаніе.

— Въ послѣднія двѣ недѣли многіе выходцы изъ Бристоля отправились въ Соединенныя области и Канаду.

— Въ упомянутой грамотѣ Англійскаго Короля къ Трипольскому Бею, помѣченному Г-мъ *Спрингъ Рисе*, бывшимъ тогда Государственнымъ Секретаремъ колоній, сказано въ заключеніи: „Англійскій Генеральный Консулъ въ Триполѣ, Г-нъ *Babрингтонъ*, явится къ Бею и удостовѣритъ его въ дружескомъ расположеніи Короля изустно.“ На сіе отвѣчалъ Бей, что онъ весьма жалуется на Г-на *Баррингтона*, который не только прежде поставилъ себя къ нему, Али Пашѣ *Караманли*, въ непріятельское отношеніе, и помагалъ его противнику; но и теперь еще упорствуетъ въ своей оппозиціи и вражескомъ поведеніи такъ, что Бей настоятельно принужденъ требовать назначенія въ Триполь другаго Консула и что сіе есть единственнымъ средствомъ къ сохраненію ненарушимо дружескаго согласія между обоими державами.

21-го Апрѣля.

По донесеніямъ сегоднешнихъ газетъ, Членами Кабинета назначены: Лордъ *Мельбурнъ* первымъ Лордомъ Финансовъ; Лордъ *Лансдовнъ* Президентомъ Тайнаго Совѣта; Лордъ *Авкландъ*, первымъ Лор-

znaydował się Biskup z duchowieństwem. Władze, wspierane przez oddziały woyska, utrzymały spokoyność. Mówią, że po zdobyciu klasztoru, w którym się zamknęli, rozstrzelano 6 lub 7 mnichów.

Dnia 12.

Monitor zawiera następującą wiadomość o działaniach wojennych w Hiszpanii: „*Cordova* otrzymał rozkaz wkroczyć do Nawarry i cofnąć garnizon z Maesta. *Iriarte* dnia 30 Marca wszedł do Bilbao, dla objęcia dowództwa w Biskai. Pobił on dnia 2 b. m. karolistowskiego dowódcę Simona *Torres* pod Orasco i odparł go ze stratą do Barombio. Dnia 3 b. m. powstały w Saragossie znaczne niespokoyności, w skutku użycia przez tamecznego Arcy-Biskupa kroków poprawnych przeciw jednemu z jego podwładnych. *Llauder* donosi, iż przedsięwziął stanowcze środki, dla zapobieżenia nadal ponowieniu podobnych wypadków.“

— *Gazette de France* utrzymuje, iż *Mina* miał oświadczyć Lordowi *Elliot*, że bez wyraźnego rozkazu Królowey, nie może mu dadź żadney straży i że będzie się widział zmuszonym kazać go przyaresztować, skoro tylko Hiszpańską granicę przekroczy dla umawiania się z *Don-Karlosem*. Z drugiey strony, zdaje się bydź pewném, iż *Don-Carlos* odmówił przyjęcia Angielskiego Posłannika. — Taż gazeta donosi, iż w Pampelonie dnia 1 Kwietnia, został rozstrzelany Kapucyn Don Ignacio *Laruga*, za to, iż miewał kazania za *Don-Carlosem*; temuż losowi uległ Proboszcz gminy *Huesca*, za to, iż w kościele jego znaleziono 17cie karabinów i 4ry paki z ammunicyą. (*A.P.S.Z.*)

Wielka Brytania i Irlandya.

Londyn, dnia 11 Kwietnia.

Xiążę *Cumberland*, zaszczycił zawczora swoją obecnością wieczór dany przez Lorda *Mayora*.

— Wczorasysza Gazeta Dworska donosi, o mianowaniu dnia 8. t. m. Parem Pana Alexandra *Boawring*, z tytułem Barona *Ashburnton de Ashburnton* w hrabstwie Devon.

— Między licznemi adressami do Króla i Sir R. *Peela*, od Angielskich poddanych, na stronę i dla utrzymania Ministeryum *Peela*, znaydują się także adressa z Edinburga, chociaż to miasto posłało na Parlament dwóch zatwardziałych Wigow P. *Abercromby* i Sir John *Campbell*, a drugi z Paryża od przebywających tam Anglików. Wigowie ze swey strony także przysyłają adressa, i niektóre już w ich duchu są otrzymane przez Lorda John *Russel*, Naczelnika dotychczasowey oppozycyi.

— *Times* liczy 72 adressów, otrzymanych przez Króla i Sir R. *Peela* przez ciąg jego Ministeryum, z różnych prowincyy Państwa, w których prosto lub ubocznie wyrażone są, przywiązanie i zaufanie do jego administracyi.

— Różne gazety donoszą, o zmnieyszeniu woyska, podług którego 6 półków piechoty od 94 do 99 włącznie będą rozpuszczone, znaydujący się w Dublinie 27 półk piechoty będzie przeprowadzony na Przylądek Dobrey Nadziei, a 90ty na Ceylon.

— Komitet, któremu poruczono rozpatrzenie planow budowania nowych domów Parlamentu, powiadają, iż zamierzył przysłane mu projekta zupełnie skassować, i ogłosić konkurs dla Architektow.

— W ostatnich dwóch tygodniach, różni emigranci z Bristolu, wyszli do Stanów Zjednoczonych i Kanady.

— We wspomnionym dyplomacie Króla Angielskiego do Beja Tripolu, kontr assygnowanym przez P. *Spring-Rice*, byłego wtenczas Sekretarza Stanu Osad, w zakończeniu wyrażono. Konsul Jeneralny Angielski w Tripolu P. *Warrington*, stawi się u Beja i zapewni go ustnie o chęciach przyjacielskich Króla. Na to Bey odpowiedział, iż bardzo użala się na P. *Warringtona*, który pierwey nietylko ku Ali Baszy *Karamanli* okazał stosunki nieprzyjacielskie i pomagał jego przeciwnikowi; lecz i teraz jeszcze trwa w swojey oppozycyi i nieprzyjacielskiém postępowaniu, tak iż Bey, przymuszony jest usilnie żądać przeznaczenia do Trypolu innego Konsula, i że to jedynym jest śrzodkiem do utrzymania nienaruszonych przyjacielskich związków między obudwóma Mocarstwami.

Dnia 21.

Podług dzisieyszych gazet Członkami Gabinetu są: Lord *Melbourne*, Pierwszym Lordem Skarbu; Lord *Lansdowne*, Prezydentem Rady Tayney; Lord *Auckland* pierwszym Lordem Admiralicyi; Lord *Hol-*

домъ Адмиральтейства; Лордъ *Голландъ*, Канцлеромъ Ланкастерскаго Герцогства; Лордъ *Дунканонъ*, первымъ Коммиссаромъ лѣсовъ и Великимъ Хранителемъ Печати; Лордъ Джонъ *Руссель*, Государственнымъ Секретаремъ Внутреннихъ Дѣлъ; Лордъ *Пальмерстонъ*, Государственнымъ Секретаремъ Иностранныхъ сношеній; Г-нъ Кардъ *Грантъ*, Секретаремъ поселеній; Сиръ И. *Гобгузъ*, Предсѣдателемъ Остъ-Индскаго Контроля; Лордъ *Говикъ*, Военнымъ Секретаремъ; Г-нъ *Пуле Томсонъ*, Президентомъ Коммерческой Палаты; Г-нъ *Спрингъ-Рисе*, Канцлеромъ Палаты Финансовъ. (*A.P.S.Z.*)

land Kanclerzem Xięztwa Lankasterskiego; Lord *Duncannon* pierwszym Kommissarzem lasów i Wielkim Strażnikiem pieczęci; Lord John *Russel*, Sekretarzem Stanu Spraw Wewnętrznych; Lord *Palmerston*, Sekretarzem Stanu Stosunków Zewnętrznych; P. Karol *Grant*, Sekretarzem Osad; Sir J. *Hobhouse*, Prezydentem Kontrolli Indyi Wschodnich; Lord *Howick*, Sekretarzem Woyny; P. *Poulet Thomson*, Prezydentem Izby Handlowey; P. *Spring-Rice*, Kanclerzem Izby Skarbowey. (*A.P.S.Z.*)

Германія.

Мюнхенъ, 13-го Апрѣля.

Его Королевское Высочество Герцогиня Лейхтенбергская намѣревалась въ будущемъ мѣсяцѣ отправиться съ Принцессою *Теодолиндою* въ Флоренцію.

—Сего мѣсяца 9-го ч. Графъ *Дженнисонъ* отправился отсюда на Посольство въ Аѳины. Онъ сядетъ на паровое судно въ Анконѣ, предоставленное Англійскимъ Правительствомъ въ его распоряженіе. На ономъ Графъ поплыветъ сперва въ Корфу, чтобы присутствовать при торжественномъ возведеніи Лорда Оберъ-Коммиссара и пробывъ пять, или шесть дней, продолжать путь въ Коринѳъ, а оттуда окончить оный сухопутно чрезъ Мегару и Элевзисъ. Изъ Греціи нѣтъ точныхъ извѣстій, даже и газеты въ послѣднія три недѣли не получены; однако жъ узнали мы чрезъ Тріестъ, что выключая разбойническихъ партій въ Пелопонесѣ, общественное спокойствіе ничѣмъ не нарушено.

Франкфуртъ на Майнѣ, 13-го Апрѣля.

Императорско-Австрійскій Предсѣдательствующій Посолъ Графъ *Мюнхъ-Беллингаузенъ*, уѣхалъ отсюда въ Вѣну. (*A.P.S.Z.*)

Niemcy.

Monachium, dnia 13 Kwietnia.

Jey Królewska Wysokość Xiężna *Leuchtenbergska*, ma zamiar w następnym miesiącu udadź się z Xiężniczką *Teodolindą* do Florencyi.

— Dnia 9go t. m. Hrabia *Jenison* wyjedzie ztąd na Posła do Aten. Wsiądzie na parowy statek w Atenach, zostawiony przez Rząd Angielski do jego rozporządzenia. Popłynie naprzód Hrabia na tym statku do Korfu, ażeby bydź obecnym na uroczystém objęciu rządów Lorda Naczelnego-Kommissarza, i zabawiwszy 5 lub 6 dni, odbywać będzie podróż do Koryntu, a ztamtąd zakończy ją lądem przez Megarę i Eleuzynę. —Z Grecyi nie mamy pewnych wiadomości, nawet gazet w ostatnich 3ch tygodniach nie otrzymano; jednakże przez Triest dowiedzieliśmy się, iż, wyjąwszy bandy rozboyników w Peloponezie, spokoyność trwa powszechnie.

Frankfort nad Menem, dnia 13 Kwietnia.

Cesarsko Austryacki Poseł Prezydujący, Hrabia *Münch-Bellinghausen*, wyjechał ztąd do Wiednia. (*A.P.S.Z.*)

Австрія.

Вѣна, 7-го Апрѣля.

Знаменитый здѣшній Оріенталистъ Іосифъ *Гаммерѣ*, объявилъ на сихъ дняхъ, что недавно скончавшаяся въ Штейермаркѣ Графиня *Пургсталь*, отказала ему и потомству его въ наслѣдство все свое имѣніе и что посему онъ вступилъ нынѣ во владѣніе бывшаго ея помѣстья Гейнфельдъ. Такимъ образомъ, знаменитый родъ Пургсталь, прекратился. Послѣдній изъ Графовъ Пургсталь женатый на Шотландкѣ, былъ совершенный космополитъ и умеръ еще въ 1821 году. (*Спб. В.*)

Austrya.

Wiedeń, dnia 7 Kwietnia.

Znakomity tuteyszy Orientalista Józef *Hammer*, ogłosił temi dniami, iż zmarła nie dawno w Styryi, Hrabinia *Purgstal*, zapisała w sukcessyi jemu i jego potomstwu, cały swóy majątek, i że na mocy tego objął teraz byłe jey dobra Heinfeld. Takim sposobem dom znamienity *Purgstal* już wygasł. Ostatni z Hrabiów *Purgstal*, miał za sobą Szkotkę był prawdziwy Kosmopolita i umarł jeszcze w roku 1821. (*G. S. P.*)

Бельгія.

Брюссель, 12-го Апрѣля.

Донесенія врачей о состояніи Ея Величества Королевы и новорожденнаго Принца, весьма благопріятны.

— Нѣкоторые листы извѣстили объ опасной распрѣ между обывателями города Левена и студентами Университета; *Мониторъ* нынѣ удостовѣряетъ, что все сіе происшествіе не стоитъ вниманія.(*A.P.S.Z.*)

Belgia.

Bruxella, dnia 12 Kwietnia.

Doniesienia lekarzy o stanie Nayjaśnieyszey Królowey i nowo-narodzonego Xięcia są bardzo pomyślne.

— Niektóre gazety doniosły o niebezpieczney sprzeczce, między obywatelami miasta *Lewań* i studentami tamecznego uniwersytetu; Monitor teraz zapewnia, iż wypadek ten niegodzien jest uwagi. (*A.P.S.Z.*)

Швейцарія.

Нейшатель, 9-го Апрѣля.

Здѣшняя газета *Constitutionnel*, извѣщая о кончинѣ Его Сіятельства Королевскаго Тайнаго Государственнаго Министра, Графа *фонъ Бернсторфа*, присовокупляетъ къ сему слѣдующее: „Всѣ Невшательцы, истинные друзья отечества, безъ сомнѣнія раздѣлятъ скорбь, которую чувствуетъ Пруссія по случаю кончины одного изъ своихъ Государственныхъ мужей, столь долгое время съ необыкновеннымъ раченіемъ управлявшаго нашимъ Княжествомъ и который даже по возвращеніи своемъ въ Пруссію, не смотря на безпрерывныя болѣзни, никогда не преставалъ до послѣдней минуты принимать живѣйшее участіе въ дѣлахъ Невшателя. (*Спб. В.*)

— Здѣсь составился Комитетъ для сооруженія памятника покойному Живописцу Леопольду *Роберту*. (*A.P.S.Z.*)

Szwaycarya.

Neufchatel, dnia 9 Kwietnia.

Gazeta tuteysza *Constitutionnel*, donosząc o śmierci JO. Królewskiego Taynego Ministra Hrabiego *Bernstorf*, przydaje do tego, co następuje: „Wszyscy mieszkańcy Neufchatelu, prawdziwi przyjaciele oyczyzny, rozdzielą bez wątpienia smutek, który dotknął Prussy przez zgon jednego z mężów Stanu tego Państwa przez długi czas, z niepospolitą rozstropnością zarządzającego naszém Xięztwem, a który powróciwszy do Pruss, pomimo ciągłych chorób, nigdy nie przestawał, do ostatniego momentu, mieć nayżywszego uczęstnictwa w sprawach Neufchatelu. (*G. S. P.*)

— Ustanowiony tu został Komitet dla wystawienia pomnika zmarłemu Artyście Leopoldowi *Robertowi*. (*A.P.S.Z.*)

Египетъ.

Каиръ, 25-го Января.

Ибрагимъ-Паша послѣ трехъ-годичнаго отсутствія своего изъ Египта, наконецъ вчерашняго числа возвратился въ Шубру. Теперь уже всѣмъ извѣстно, что причиною замедленія его, была болѣзнь, а не ссора съ отцемъ.

— Моровая язва все еще свирѣпствуетъ въ Александріи и недавно еще умерли здѣсь отъ оной два прибывшіе оттуда путешественника. Многіе изъ Европейцевъ, жившихъ въ Александріи удалились сюда и выдерживаютъ самый строгій карантинъ. (*Спб.В.*)

Egipt.

Kair, dnia 25 Stycznia.

Ibrahim-Basza po trzech letniey swey nieobecności w Egipcie, dnia wczorayszego powrócił nakoniec do Szubry. Wszystkim już teraz wiadomo, iż przyczyną tey przewłoki była choroba, nie zaś kłótnia z oycem.

— Zaraza morowa jeszcze grassuje w Alexandryi, i nie dawno tu z niey umarło dwóch podróżnych, ztamtąd przybyłych. Europeyczykowie mieszkający w Alexandryi wyjechali ztamtąd i odbywają jeszcze nayściślejszą kwarantannę. (*G. S. P.*)

ВИЛЬНА. Типограф. А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Апрѣля 26 дня 1835 г.— Цензоръ Стат. Совѣт. и Кав. *Левъ Боровскій*.

Dnia 4 bieżącego miesiąca, z wielkim żalem krewnych, przyjaciół i znajomych, po kilku tygodniowey chorobie, w samey sile wieku, zszedł z tego świata, Szambelan Dworu JEGO CESARSKIEY MOŚCI i Kawaler Orderu Stey Anny 2giey klassy, były Marszałek Powiatu Dryzieńskiego, Józef Łopaciński, potomek sławnych z cnót obywatelskich Mikołaja, Wojewody Brzeskiego i Jana Biskupa, Żmudzkiego Łopacińskich.

Chrześcianin, bojaźnią Boga żywo przeniknioiny, oyciec troskliwy o chrześciańskie wychowanie swych dzieci, nayprzywiązańszy małżonek, prawy obywatel, wyrozumiały i ludzki pan dla swych sług i poddanych, dobroczynny dla biednych, szczery i stały przyjaciel: oto głównieysze i powszechniey znane rysy charakteru ś. p. zmarłego.

Łagodna i skromna powaga nadawała urodziwey postaci jego wdzięk niepospolity. Nie był wielomównym, pomniąc na to, iż z każdego słowa zdadź będzie trzeba sprawę; nie lubił świetnych towarzystw, ni zabaw, lecz, ile razy uczęstniczyć w onych, przez swe w społeczności stanowisko, widział się zmuszonym, okazywał wówczas bez przysady wrodzoną sobie grzeczność, ze znajomością świata trafnie połączoną.

Wierny swym niewzruszonym religii i moralności zasadom, umiał odpierać bez zapędu zdania, które mu się zdawały z temi zasadami niezgodne, a tym sposobem trafiał do przekonania i prawdzie tryumf zapewniał, co nayoczewiściey dowodzi wysokiego w nim moralnego ukształcenia. Cóż dopiero gdy się znalazł w gronie poufalszych osób albo przyjaciół: tam on to rozwijał swobodnie przedziwne swe wrodzone przymioty i niepospolite wiadomości, nabyte doświadczeniem, rozmyślaniem i nauką; tam, chcąc połączyć przyjemność z pożytkiem, czytywał niekiedy swe ulotne wiersze, albo i obszernieysze proby w przedmiotach filozofii moralney, przez siebie wypracowane; tam już nikt mu nie mógł odmówić gruntownego poymowania rzeczy, wysokich myśli, a nawet i rymotwórczego talentu. W sprawach życia potocznych, w zarządzie dóbr obszernych, i w zawiłych interesach, okazywał gruntowny rozum; ale się nie posuwał aż do szperania w Boskich taiemnicach: bo słusznie to uważał za znak pychy i rzecz prawdziwie niebezpieczną, i dla tego nie raz z ust jego dawało się słyszeć: „iż człowiek nayuczeńszy i naydowcipnieyszy w tey „mierze, był jeszcze w oczach Boga wielkim „prostakiem." Pobożny i posłuszny syn Kościoła był też nayścisleyszym w zachowaniu praw jego, nie zważając na żadne światowe w tey mierze względy; wszelkie zaś, wypływające ztąd nieprzyjemności, za nic ważył, a w wieczności swoje gruntując nadzieje, przebaczał z chrześciańską wielkomyślnością krzywdy i urazy, których wspominanie nie zdołało nigdy zachmurzyć panującey w duszy jego pogody. Równie wolny od ambicyi, jak i od egoizmu, nie ubiegał się wprawdzie o wysokie urzędy, ale chcąc oraz ze zdolności swych i majątku przynieść dla kraju, w którym się urodził ofiarę, piastował w młodości z kolei urząd Chorążego i Marszałka, i przyniosł swém urzędowaniem sobie i powiatowi, któremu służył, prawdziwy zaszczyt. Gdy już dług ten obywatelski wypłacił, nie chciał się daley mozolić na śliskiey dostojeństwa drodze, lecz w słodkiém pożyciu domowém, w spokoyności i wieyskiém ustroniu, żądze swe ograniczył. Wypełniać obowiązki swojego stanu, żyć w zgodzie ze wszystkiémi, utrzymać swą własność, a cudzey nie pragnąć, oto był kres jego zabiegów. Ostróżny w wyborze przyjaciół, naystalszy był w dochowaniu przyjaźni; nie szafował hoynie obietnicami, ale danego słowa nigdy nie złamał: bo obiecać i dotrzymać znaczyło u niego jedno.

Prawdziwie chrześciańskie życie i postępowanie, po chrześciańsku też zakończył. Opatrzony SS. Sakramentami, przeniosł się do wieczności, gdzie *sprawiedliwy żyć będzie.* Pogrzeb jego zwłók na cmentarzu XX. Missyonarzy, Rosa zwanym, odbył się, jak nayskromniey, stosownie do woli w Testamencie zostawioney, którey spełnienie nayuroczyściey warował. Nie od rzęczy będzie przytoczyć tu ów punkt Testamentu, malujący duszę filozofa chrześciańskiego: „... A co się tyczy znikomego ciała mego, pomniąc na zaleconą nam „przez Zbawiciela pokorę, pomniąc, że śmierć „niszczy wszelką między ludźmi różnicę i na „ostatek, że, jak mówi S. Augustyn: *conditio „sepulturae et pompa exsequiarum magis sunt vivorum solatia, quam subsidia „mortuorum*, następujące, co do pogrzebu mo„jego, czynię rozporządzenie: we trzy dni po „zeyściu mojém z tego świata, ciało moje w „białey płócienney czamarze, i w prostey bez „ozdób z krajowego drzewa trumnie, przez „dwunastu ubogich, wśród dnia aż do mieysca ostatniego spocznienia zaniesione, do po„święconey ziemi, jak zwyczaynie, wpuszczo-

„ne i ziemią przykryte bydź ma. To mieysce w Saryi chcę, ażeby było pod krzyżem, „wzniesionym na pamiątkę odprawioney tam „ostatniey missyi, a jeślibym gdziekolwiek indziey przeniosł się do wieczności, upraszam „pogrześć mnie w takim razie na pobliższym „smętarzu lub mogiłach. Wszelkiey żałobney „okazałości, świateł, kirow, muzyki, kazań pogrzebowych, spraszania duchowieństwa i gości, zwoływania nawet wieyskiego ludu, naywyraźniey zabraniam. Na grobie mojém żadnego, świadczącego o próżney dumie śmiertelnych, pomnika mieć nie chcę. Niech jedno „znak zbawienia, prosty drewniany Krzyż Święty, na mojey mogile wzniesiony, pobożnemu „przechodniow wspomnieniu spoczywającego „pod nim poleca."

Staraniem żony zmarłego, chcącey złożyć ostateczny hołd cnotom naylepszego małżonka, dnia 18go teraźnieyszego miesiąca, odprawiło się w Katedralnym kościele żałobne nabożeństwo. Mszą wielką śpiewał JW. Biskup, a kazanie miał znany powszechnie z wymowy X. Trynkowski, S. T. D.. Katafalk, zbudowany przez Professora P. Podczaszyńskiego, odznaczał się wytwornością sztuki. Liczne zgromadzenie się nayznakomitszych miasta mieszkańców, tak na pogrzeb, jako też na to nabożeństwo, dowodzi powszechnego szacunku dla zmarłego.
